

Qırxıncı Ayənin Gizli Tarixi — On Doqquz Sayı

İkinci Vay — Altıncı Hissə

Jeff Pippenger

2026-07-20

Daniel və Vəhy kitabları bir-birini tamamlayır; bu isə o deməkdir ki, birlikdə onlar kamilləşdirilir.

“Vəhydə Müqəddəs Kitabın bütün kitabları bir araya gəlir və sona çatır. Burada Daniel kitabının tamamlayıcı hissəsi vardır.” Həvarilərin İşləri, 585.

Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyindəki padşahlıqlar peyğəmbərlik öyrənən şəxsin diqqət mərkəzində olmalıdır, çünki son günlərin xarici tarixi əsas etibarilə məhz orada bəyan edilir.

“Allahın kəlamının işığında padşahlıqların yüksəliş və süqutunu idarə edən səbəbləri öyrənmək qat-qat daha yaxşıdır. Qoy gənclər bu qeydləri öyrənsinlər və görsünlər ki, millətlərin həqiqi rifahı ilahi prinsiplərin qəbul edilməsi ilə ayrılmaz surətdə bağlı olmuşdur. Qoy o, böyük islahatçı hərəkətlərin tarixini öyrənsin və görsün ki, bu prinsiplər nə qədər tez-tez xor görüldü nifrətə məruz qalsa da, onların müdafiəçiləri zindana və dar ağacına aparılsa da, məhz elə bu qurbanlar vasitəsilə zəfər çalmışlar.” Təhsil, 238.

Müqəddəs tarixlər, istər “böyük islahat hərəkətləri”, istərsə də “səltənətlərin yüksəlişi və süqutu” olsun; müqəddəs tarixlər Allahın Kəlamında həyat və ölüm məsələsidir. Pavel 2 Salonikilərə, ikinci fəsildə qeyd etmişdir ki, həqiqəti sevməyənlər və bundan sonra güclü aldanış qəbul edənlər bunu ona görə edirlər ki, həmin parçada Pavelin müəyyən etdiyi xəbəri rədd etməyi seçmişlər. Həmin parça bütperəst Roma ilə papalıq Roması arasındakı münasibəti müəyyən edir; bu, həm də Pergamos ilə Tiatira arasındakı münasibətdir və həmçinin dəmir ilə gil arasındakı münasibətdir, eləcə də əjdaha ilə vəhşi heyvan arasındakı münasibətdir. Tiatira ilə təmsil olunan papalıq Romasının yüksəlişi və Pergamos ilə təmsil olunan bütperəst Romanın süqutu, güclü aldanış qəbul edənlərin nifrət etdiyi bir həqiqətdir.

Millerçi tarixində 1843-cü il öncül cədvəlinə daxil olan Millerçilərlə protestantlar arasındakı mübahisə, Daniel on birinci fəslin on dördüncü ayəsində “sənin xalqının soyğunçuları” kimi hansı tarixi qüvvənin təsvir edildiyi barədə idi. Millerçilərin iddia etdiyi kimi, bu soyğunçular bütperəst Romanın yüksəlişi idimi, yoxsa protestantların irəli sürdüyü kimi, Selevkilərin süqutu idimi?

“Fəaliyyət səhnəsinə çıxmış hər bir xalqa yer üzündə öz yerini tutmağa icazə verilmişdir ki, onun ‘Gözətçinin və Müqəddəs Olanın’ məqsədini yerinə yetirib-yetirməyəcəyi görünsün. Peyğəmbərlik dünyanın böyük imperiyalarının—Babilin, Midiya-Farsın, Yunanıstanın və Romanın—yüksəlişini və süqutunu izləmişdir. Bunların hər biri ilə, daha az qüdrətli xalqlarda olduğu kimi, tarix özünü təkrar etmişdir. Hər birinin sınaq dövrü olmuş, hər biri uğursuzluğa düşər olmuş, şöhrəti solmuş, qüdrəti ondan ayrılmış və onun yerini başqası tutmuşdur...”

“Müqəddəs Yazının səhifələrində aydın şəkildə göstəriləndi kimi, xalqların yüksəlişindən və süqutundan onlar sadəcə zahiri və dünyəvi şöhrətin nə qədər dəyərsiz olduğunu

öyrənməlidirlər. Bütün qüdrəti və əzəməti ilə Babil — elə bir qüdrət və əzəmət ki, dünya o vaxtdan bəri onun bənzərini heç vaxt görməmişdir — o günlərin insanlarına nə qədər möhkəm və davamlı görünə də, nə qədər tamamilə yox olub getmişdir! “Otun çiçəyi” kimi məhv olmuşdur. Allahı təməl etməyən hər şey də belə məhv olur. Yalnız Onun məqsədi ilə bağlı olan və Onun xarakterini ifadə edən şey davam edə bilər. Dünyamızın tanıdığı yeganə sarsılmaz şeylər Onun prinsipləridir.” Education, 177, 184.

Müqəddəs Kitab tarixçəsi Süleymanın dediyi o görüşdür ki, onsuz insan həlak olar. Millerçilər Vəhy kitabının doqquzuncu fəslinin beşinci və onuncu ayələrində “beş ay” kimi göstərilən yüz əlli ili tanıdılar və elan etdilər, lakin onlar Vəhyin doqquzuncu fəslində təsvir olunan tarixi dərindən araşdırmadılar. Onlar onuncu ayədəki beş ayı düzgün müəyyən etdilər, lakin görünür belə düşündülər ki, beşinci və onuncu ayələrin hər ikisində “beş ay” ifadəsi yer aldığına görə, bu, sadəcə olaraq hər iki ayədə təsvir olunan işgəncə peyğəmbərliyinə verilmiş bir vurğudur. İndi isə asanlıqla göstərmək olar ki, beşinci ayədə “beş ay” ifadəsi işlədildikdə, bu, 632-ci ildə Məhəmmədin ölümü ilə başlayan və 782-ci ildə Bizansın, yaxud şərqə Roma imperiyasının imperatoriçası İrenanın alçaldılması ilə başa çatan yüz əlli ili təmsil edir.

Pionerlər onuncu ayənin tətbiqində haqlı idilər; belə ki, 27 iyul 1299-cu ildə Nikomediya döyüşünü yüz əlli ilin başlanğıcı kimi qəbul edirdilər və bu müddət 27 iyul 1449-cu ildə Konstantinopolda hökm sürən sonuncu Konstantinin alçaldılması ilə başa çatdı. Sətir üstünə sətir, yüz əlli illik bir dövr bütün dünyəvi İslamı müəyyən edir; bu da həm Ərəbistan İslamının birinci yayında, həm də Türkiyə İslamının ikinci yayında təmsil olunur. Həm imperatoru, həm də imperatriçanı birlikdə alçaldan İslam, İrina ilə təmsil olunan bir qadından və sonuncu Konstantin ilə təmsil olunan bir kişidən ibarət olan bir səltənəti fəth edən bütün dünyəvi İslamı müəyyən edir.

İrenenin alçaldılması ilə sona çatan yüz əlli il ərzində Ərəbistanın İslamı Bizansın sahəsinə və ya ərazisinə nəzarəti ələ keçirir və İreneni elə alçaldılmış bir vəziyyətdə qoyur ki, o, digər zorla alınan ödənişlərlə yanaşı, üç il xərac verməyə məcbur olur. Axırncı Konstantinin alçaldılması baş verdikdə, bu, şərqə Romanın paytaxtının mühasirə və devrilməsi ilə sona çatan dördillik bir dövrün başlanğıcını qeyd etdi. Hər iki halda da bu, İslam idi: İrene üçün ərəb İslamı, axırncı Konstantin üçün isə türk İslamı. Son günlərdə, birinci və ikinci yaylarda təqdim edilən ərəb və türk İslamının iki şahidi ilə təmsil olunan ümumdünya İslamı əvvəlcə ərazini, sonra isə paytaxtı ələ keçirəcək. Şərqi Romanın Konstantini ilə təmsil olunan son dövrlərin siyasi varlığı, şərqə Romanın İrenesi ilə təmsil olunan son dövrlərin dini varlığı ilə simvolik olaraq evlidir. Mən siyasi və dini varlıq ifadəsini ona görə işlədirəm ki, vəhşi heyvanın surəti simvolu əvvəlcə Amerika Birləşmiş Ştatlarında, sonra isə dünyada baş verir. Vəhşi heyvanın surəti Konstantinlə İrenenin simvolik evliliyidir; onların hər ikisi ərazilərini və paytaxtlarını İslama itirməklə alçaldılırlar.

Onların nikahı iki tarixin uyğunlaşdırılması ilə müəyyən edilir və bu, 313-cü ildə Milan Fərmanı qüvvəyə mindikdə, simvolik Smirna kilsəsinin sona çatıb simvolik Perqam kilsəsinin başladığı vaxtda, Konstantiya ilə Lisiniy arasında bağlanan nikahla əvvəlcədən təcəssüm etdirilmişdi. Pavelin güclü aldanışı qəbul edənlər kimi müəyyən etdiyi kəslər, günah adamı aşkar edilməzdən əvvəl baş verən imandan dönməni ehtiva edən Pavelin xəbərdarlıq ismarıcını görməkdən imtina edirlər. İmandan dönmə Perqamın tarixində baş verir və günah adamı 538-ci ildə, Tiatura kilsəsinin

başladığı zaman aşkar edildi.

Qoy heç kəs sizi heç bir yolla aldatmasın; çünki əvvəlcə imandan dönmə baş verməyincə və günah adamı, həlak oğlu züھر etməyincə o gün gəlməyəcəkdir; o elə adamdır ki, Allah adlanan və ya ibadət edilən hər şeyə qarşı durur və özünü onların hamısından uca tutur; belə ki, o, Allah kimi Allahın məbədində oturub özünü Allah olduğunu göstərir. 2 Salonikililərə 2:3, 4.

Şərqi Romanın tarixi, Şərqi Romanın Qərbi Roma ilə olan simvolik münasibətində də təmsil edilən peyğəmbərlik həqiqətinə dair iki şahid təqdim edir. Bu münasibətdə Qərbi Roma kilsə, Şərqi Roma isə dövlətdir. Roma, Daniel kitabının ikinci fəslində dəmir və gil kimi təsvir olunduğu üzrə, kilsə ilə dövlətin birləşməsidir.

İndirməkdə olduğumuz son günlərdə dünya miqyasında İslamın kilsə ilə dövlətin birləşməsi kimi təmsil edilən bir qüvvəyə qarşı gəlib onun ərazisini və paytaxtını ələ keçirdiyi qənaətinə inandırıcı şəkildə gəlməyin bir səbəbi də, Vəhy 9-un müqəddəs tarixindəki iki başqa şahidin bunu təsdiq etməsidir. Osman 27 iyul 1299-cu ildə Nikomediyanın ərazisini fəth etdi və iki il sonra, 1301-ci ildə, Nikeyanın ərazisini də fəth etdi. Onun oğlu 1331-ci ildə Nikeyanın paytaxt şəhərini fəth etdi, həmin oğul dörd illik mühasirənin 1337-ci ildə başa çatması ilə Nikomediyanın paytaxt şəhərini də fəth etdi. Pionerlər 27 iyul 1299-cu ili Osmanla əlaqələndirdilər, lakin növbəti döyüşə — Osmanlı imperiyasının qurulmasının tarixi ikinci addımı olan Nikeya döyüşünə — heç vaxt baxmadılar. 27 iyul 1299-cu il bazar qanununa çatmaq üçün bir neçə addımdan ibarət olan yolun ilk addımı idi. Türk İslamının ilk iki addımı 1449-cu ildə başa çatan bir peyğəmbərliyin başlanğıcını müəyyənləşdirdi, sonra yenidən 1840-cı ildə, sonra yenidən 11 sentyabrda və sonra yenidən 31 dekabr 2023-cü ildə.

Bu iki addımdan birincisi yalnızca yüz əlli ilin başlanğıcını deyil, həm də otuz səkkiz ilin başlanğıcını göstərdirdi. Bu, Osmanın Nikomediya ərazisini ələ keçirməsi ilə başladı və otuz səkkiz il sonra, 1337-ci ildə dördillik mühasirənin sonunda Osmanın oğlu Nikomediyanın paytaxt şəhərini ələ keçirəndə başa çatdı. Otuz səkkiz rəqəmi “ayağa qalxma”nı təmsil edir və Osmanın ərazini ələ keçirməsi ilə atılan ilk addım türk islamının ayağa qalxmasını göstərdi. Otuz səkkiz illik həmin ilk mərhələdə “dörd il”lik mühasirə nəticəni qeyd edir. Yüz əlli ilin son addımında alçaldılma həyata keçirilir və dörd il sonra, 1453-cü ildə, şərqi Romanın paytaxtı ələ keçirilir.

İstər 1453-cü ildə Osmanlı türkləri olsun, istərsə də Osmanın oğlunun 1337-ci ildə həm Nikomediyanı, həm də 1331-ci ildə Nikeyanı alması olsun, hər üç halda bu paytaxt şəhərlərinin hər biri tarixin müəyyən bir mərhələsində şərqi Romanın paytaxtı olmuşdur. Hər üç xətt şərqi Romanın fəth edilməsini müəyyən edir. Bu üç xəttin hər biri İslamın əvvəlcə şərqi Romanın ərazisini, ondan sonra isə onun paytaxtını fəth etdiyini göstərir. Hər üç paytaxtın adı həmin ərazinin adı ilə eynidir. Bu üç xəttin hər birinin fərqli alfa və omega tarixi fiqurları vardır. İmperatorun və imperatriçanın hər ikisinin İslam tərəfindən alçaldılması ilə bir kilsə-dövlət münasibətini müəyyən edərkən, peyğəmbərlikdəki alçaldılma onların xətlərini 330-cu ildə Böyük Konstantin Konstantinopolu Roma şəhərindən üstün tutduğu zaman onun tərəfindən alçaldılmış qərbi Roma ilə birləşdirir. Qərbi Romanın son alçaldılması 476-cı ildə son imperatorla baş verdi və ondan sonra sürətlə tənəzzül etməyə davam etdi.

Şərqi Roma ilə münasibətdə Qərbi Roma kilsə idi, şərq isə dövlət idi. Əvvəldə, 330-cu ildə alçalma, sonra 476-cı ildə, daha sonra 782-ci ildə və yenə 1449-cu ildə alçalma. Padşahlığın bölünməsi ilə başlayan alçalma xətti, 476-cı ildə imperatorun, dolayısıyla imperiyanın itirilməsi ilə davam etdi; bunun ardınca isə İslam əvvəlcə 782-ci ildə şərqin ərazisinə, sonra da 1453-cü ildə şərqin paytaxtına alçalma gətirdi.

Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyindəki İslam həm şərq, həm də qərb Romanın xəttini üzə çıxarır və bu gün İslamın verdiyi işıq, Millerçi öncüllər üçün İslamın təməl işığının nə olmuşdusa, onunla uyğunluq içində olmaqla yanaşı, ondan xeyli irəlidir. 2024-cü ildə “öz xalqının qarətçiləri, görüntünü bərqərar edənlər”in kim olduğu məsələsi ilə başlanan sınaq vaxtı bu sınaq dövrünün alfası idi; indi isə sınaq dövrünün sonunda, Vəhy kitabının doqquzuncu fəslindəki İslam mövzusunda gələn işıq, bu indiki son günlərdə heç vaxt dəyərləndirilməmiş qərb və şərq Romanın əlavə şahidlərini ortaya qoyur.

Doqquzuncu fəsildən on birinci fəslə qədər təqdim olunan İslamın peyğəmbərlik xətləri, Daniel 11-in onuncu ayəsindən on altıncı ayəsinə qədər yerləşən tarix xətlərini, bu məqalələrdə artıq müzakirə olunan xətlərlə əlaqə quran şahidliklər təqdim etməklə bir araya gətirir. Lakin İslamın yüksəlişinin peyğəmbərlik təsviri daxilində həm Millerçi hərəkətinin, həm də yüz qırx dörd minlik hərəkətinin yüksəlişi mövcuddur. Vəhy 9-un zaman peyğəmbərlikləri daxilində və onların bir hissəsi olaraq möhkəm şəkildə yerləşdirilmiş iki dördillik dövr 1840-dan 1844-ə qədər olan dörd ilə şahidlik edir. 1844-cü ildə artıq peyğəmbərlik zamanı yoxdur; buna görə də simvolik dördillik dövr zamanla deyil, onun peyğəmbərlik xüsusiyyətləri ilə müəyyən edilir. Birinci dördillik dövr İslamın, atası həmin ərazini fəth etdikdən otuz səkkiz il sonra, 1337-ci ildə keçmiş şərq Roma paytaxtı olan Nikomediyanı fəth etməsini müəyyən edir. İkinci dördillik dövr 1449-cu ildə İslam tərəfindən həyata keçirilmiş şərq Romanın siyasi və dini hökmdarlarının alçaldılmasını müəyyən edir və üçüncü dördillik dövr 11 avqust 1840-cı ildə izzəti ilə yeri işıqlandıran mələyin enməsi zamanı Allahın qüdrətinin əzəmətli təzahürünü müəyyən edir.

Birinci və ikinci mələyin Millerit tarixi, yüz qırx dörd minin möhürlənməsi zamanı üçüncü mələyin tarixi ilə uyğunlaşır. Bu son möhürləmə işi günahın silinib götürülməsidir; o, ilahiliyin bəşəriyyətlə birləşməsidir və İslam tərəfindən gətirilən bir müharibə zamanı baş verir.

Və o, dİbsiz quyu açdı; və quyudan böyük bir kürənin tüstüsü kimi bir tüstü qalxdı; və quyunun tüstüsündən ötrü günəş və hava qaraldı. Və tüstünün içindən yer üzünə çəyirtkələr çıxdı; və onlara yer üzünün əqrəblərinin qüdrəti kimi qüdrət verildi. Və onlara əmr olundu ki, yerin otuna, heç bir yaşıl şeyə, heç bir ağaca zərər vurmasınlar; ancaq alınlarında Allahın möhürü olmayan adamlara zərər vursunlar. Vəhy 9:2–4.

Hər bir peyğəmbərliyin kamil yerinə yetməsi axır günlərdədir; buna görə də bu parça yüz qırx dörd min nəfərin möhürlənməsini müəyyənləşdirir. Vəhyin doqquzuncu fəslindəki İslam peyğəmbərliyi, İslamın cilovlandığı 11 avqust 1840-cı ildə kulminasiya nöqtəsinə çatan tarixdə, görməni bərqərar edən qüdrətin ən dolğun təsvirini bir araya gətirmək üçün tarixi açarı təqdim edir. Həmin nöqtədən etibarən Vəhy 9-un şəhadəti onuncu fəslə və birinci və ikinci mələklərin tarixinə doğru uzandı. Sonra on birinci fəsildə üçüncü və qəflətən bazar günü qanununda gəlir ki, bu da üçüncü mələyin

uca nida ilə çağırışının başlandığı vaxtdır. Doqquzuncu fəsil, Daniəldə və Vəhydə bəyan olunan padşahlıqların yüksəlişini və süqutunu nizama salmaqda İslamın açarındır. Onuncu və on birinci fəsillər yüz qırx dörd min nəfər hikmətli bakirənin təcrübəsini müəyyənləşdirir. Doqquzuncu fəsil zahiri görməni bərqərar edən rəmzi müəyyənləşdirir, onuncu və on birinci fəsillər isə Quzunu Ən Müqəddəs Yerə qədər izləməklə əlaqəli daxili görməni müəyyənləşdirir.

Vəhy kitabının onuncu fəsli açıq kiçik kitabça ilə enən qüdrətli mələk kimi Məsihlə başlayır. Bu hadisə, Vəhy kitabının doqquzuncu fəslində üç yüz doxsan bir il və on beş günü müəyyən edən peyğəmbərliyin sonunda, 11 avqust 1840-cı ildə yerinə yetdi. Vəhy kitabının onuncu fəsli, xəbərdarlığın 22 oktyabr 1844-cü ildə Yəhyanın mədəsində acı olmasına qədər olan sonrakı tarixi göstərir. 1840-dan 1844-ə qədər olan dörd il birinci mələyin gəlişi ilə başlayır və üçüncü mələyin gəlişi ilə başa çatır. 11 avqust 1840-cı ilin yerinə yetməsindən sonra gələn həmin dörd il, üç yüz doxsan bir il və on beş günün başlanğıcında 27 iyul 1449-dan 1453-ə qədər olan dörd illə tipoloji olaraq göstərilmişdi. Bu hər iki dördillik dövr 1333-dən 1337-yə qədər Nikomediya mühasirəsinin dörd ili ilə uyğunlaşır. Simvolik olaraq Şərqi Roma İslam tərəfindən üç dəfə fəth edildi. Birincisi 1331-ci ildə Nikeya mühasirəsi zamanı, sonra 1337-ci ildə Nikomediya şəhərinin dördillik mühasirəsi zamanı, daha sonra isə 1453-cü ildə Konstantinopolun mühasirəsi zamanı oldu.

Diokletian 293-cü ildə Romanı hüquqi cəhətdən şərq və qərb olmaqla bölüşdürdü, Konstantin isə 330-cu ildə Romanı peyğəmbərlik baxımından şərq və qərb olmaqla ayırdı. 395-ci ildə imperator I Feodosiusun ölümündən sonra imperiya rəsmən və daimi surətdə bölündü; çünki o, şərq və qərbi iki oğluna vəsiyyət etdi. Katolik kilsəsi 1054-cü ildə “böyük parçalanma” zamanı şərq və qərb olmaqla bölündü. Sonradan gələn süqut kimi, bu bölünmə də tədricən baş verdi. Bu bölünmə elə bu günədək qalmaqdadır. Həmin tarixdən etibarən əlli il içində Romadakı qərb kilsəsi İslama qarşı təxminən iki yüz illik səlib yürüşlərinə başladı. Qərbi Roma 476-cı ildə son imperatorunu itirdiyi zaman süqut etdi. Şərqi Roma 1453-cü ildə süqut etdi. Papalıq Romanı 1798-ci ildə süqut etdi. Bütpərəst Roma 293, 330 və 395-ci illərdə şərq və qərb olmaqla bölündü. Papalıq Romanı 1054-cü ildə şərq və qərb olmaqla bölündü. Bacı Uayt Allahın Kəlamının öyrənilməsində padşahlıqların yüksəlişini və süqutunu əsas istinad nöqtəsi kimi müəyyən edir.

Vəhy kitabının doqquzuncu fəslindən tarixin işığına çıxarılan padşahlıqlar, baxışın əsasını Romanın qurduğuna dair dəlili möhkəmləndirir. İslamla yüz qırx dörd min arasındakı peyğəmbərlik əlaqəsi sübut edir ki, Məsihin eşşəyə minib Yerusəlimə daxil olması ilə timsallaşdırılmış gecə yarısı fəryadının xəbəri, birinci yayın zamanında başlamış, peyğəmbərliyin ikinci hissəsində ikinci yay boyunca davam etmiş və məhz həmin peyğəmbərliyin yerinə yetməsi ilə birinci və ikinci mələklərin Millerçi hərəkətinin başlandığı dördillik tarix dövründə öz icrasına çatmış bir zaman peyğəmbərliyi ilə təmsil olunur. Peyğəmbərlik İslamın yüksəlişini göstərən “otuz səkkiz və iki il” (1299 və 1301) rəmzi ilə başladı və Millerçilərin yüksəlişini göstərən “otuz səkkiz və iki il” (1838 və 1840) rəmzi ilə başa çatdı.

1844-cü ildə, 1333-dən 1337-yə qədər olan mühasirə və 1449-dan 1453-cü il mühasirəsinə qədər olan dövr ilə əvvəlcədən rəmzləşdirilmiş Millerçilərin dördillik dövrünün sonunda, peyğəmbərlik vaxtı artıq tətbiq olunmamalı idi. Yüz qırx dörd minin bayrağının qaldırılması, İslamın qaldırıldığı peyğəmbərliklə birbaşa əlaqəlidir.

Yəhuda, səni qardaşların mədh edəcək; əlin düşmənlərinin boynunda olacaq; atanın oğulları sənin önündə səcdə edəcəklər. Yəhuda bir aslan balasıdır; ovdan qayıdıb qalxmısan, ey oğlum; o əyildi, aslan kimi və qoca aslan kimi uzandı; onu kim oyada bilər? Əsa Yəhudadan ayrılmayacaq, nə də qanun qoyan onun ayaqları arasından, Şilo gələnə qədər; xalqların toplanması da ona olacaq. O, öz dayçasını üzüm tənəyinə, diş eşşəyinin balasını isə seçmə tənəyə bağlayır; libaslarını şərabda, paltarını üzüm qanında yuyub. Onun gözləri şərabdan qızarmış, dişləri isə süddən ağ olacaq. Yaradılış 49:8–12.

Yüz qırx dörd min nəfər Məsihin xarakterini kamil surətdə əks etdirir və Məsih, digər simvolik təmsillər arasında, “seçilmiş üzüm tənəyi”dir. Yaradılış 16:12-də İsmayıl “vəhşi” adam kimi təsvir olunur.

O, vəhşi bir adam olacaq; onun əli hər kəsə qarşı, hər kəsin əli də ona qarşı olacaq; və o, bütün qardaşlarının hüsurunda yaşayacaq.

“Vəhşi” kimi tərcümə olunan söz vəhşi ərəb eşşəyidir. Axır günlərdə Məsihin nümayəndələri vəhşi ərəb eşşəyinin xəbəri üzərində minirlər; Məsihin Yerusəlimə minərək daxil olduğu eşşək, Bilam onu üçüncü dəfə vurduqdan sonra nəhayət danışan eşşək. 1840-cı ildə birinci mələyin xəbərini qüvvətləndirən xəbəri elan etmiş elçilər, həmin hərəkəti qüvvətləndirən xəbərin yerləşdiyi məhz peyğəmbərlik tarixinin içində aidiyyəti olan və mühüm yüz əlli illik bir peyğəmbərliyi görmədilər. Onlar elə həmin zaman peyğəmbərliyinin içində 1840-dan 1844-ə qədərki tarixi tipləşdirən iki dördillik dövrü də görmədilər. Yəhuda qəbiləsinin Aslanı indi “qədim yollardan” əvvəllər heç vaxt görünməmiş işığı açır və bu, 31 dekabr 2023-cü ildən bəri açılmaqda olan həmin işıqla uyğunluq təşkil edən işıqdır. Bu, Neşvili vuranın İslam olub-olmaması barədə hər cür şübhəni aradan qaldırır. Bu işıq Romanın rəmzinə aydınladır və beləliklə, 2024-cü ildə sənin xalqının soyğunçuları barədə alfa mübahisəsinə omega bəyanatı olur; eyni zamanda bu, Millerçi tarixdə məhz həmin eyni rənz üzərindəki mübahisənin də omega rəmzidir. Bu, Vəhy doqquzun zaman peyğəmbərliklərindəki İslamın, yüz qırx dörd minin möhürlənmə vaxtının daxili tarixi dövründə xarici xəbər olduğunu müəyyən edir. Biz bir müddətdir ki, bu həqiqəti öyrədirik, lakin indi bunu Vəhy doqquzda başlayıb Vəhy on birdə bitən bir xətt üzərində göstərmək mümkündür. 1840-dan 1844-ə qədər yerinə yetmiş İslamın zaman peyğəmbərliyi ilə bağlı üçüncü dördillik dövr, yüz qırx dörd minin möhürlənmə vaxtını təsvir edir. Vəhy on birdəki böyük zəlzələ ilə yüz qırx dörd min bayraq kimi ucaldılır.

Yezekel otuz yeddidə Allahın xalqının bir ordu olaraq qaldırılması, Adəmin yaradılışı ilə öncədən nümunələndirilmiş iki mərhələli bir prosesdir. Əvvəlcə Adəm palçıqdan formalaşdırıldı, sonra Məsih onun içində həyat nəfəsini üfürdü. Yezekeldə birinci peyğəmbərlik ölü bədənəri formalaşdırır, lakin onlar hələ də ölüdürlər. Sonra dörd külək bədənərin üzərinə üfürülür və onlar qüdrətli bir ordu kimi ayağa qalxırlar. Otuz səkkiz və qırx rəqəmləri həmin iki mərhələni təmsil edir.

Bu məsələləri növbəti məqalədə davam etdirəcəyik.

Bundan sonra Yəhudilərin bir bayramı var idi; və İsa Yerusəlimə qalxdı. Yerusəlimdə qoyun bazarının yanında, İbrani dilində Bethesda adlanan, beş eyvanı olan bir hovuz vardır. Bunların

içində çoxlu sayda naçar adamlar, korlar, axsaqlar, qurumuşlar suyun hərəkətə gəlməsini gözləyərək uzanmışdılar. Çünki müəyyən bir vaxtda bir mələk hovuzə enər və suyu qarışdırardı; su qarışdırıldıqdan sonra birinci olaraq ora girən hər kim idisə, hansı xəstəliyi var idisə, sağalardı. Orada otuz səkkiz ildir xəstə olan bir adam var idi. İsa onu uzanmış görüb artıq çoxdan bəri o halda olduğunu bildiyi üçün ona dedi: «Sağalmaq istəyirsənmi?» Naçar adam Ona cavab verdi: «Ağa, su qarışdırıldığı zaman məni hovuzə salacaq heç kəsə yoxdur; mən gələnə qədər isə məndən əvvəl başqası enir». İsa ona dedi: «Qalx, döşəyini götür və gəz». Adam dərhal sağaldı, döşəyini götürdü və getdi; həmin gün isə Şənbə günü idi. Yəhya 5:1–9.

İndi qalxın, — dedim mən, — və Zered çayını keçin. Biz də Zered çayını keçdik. Qadeşbarneadan çıxıb Zered çayını keçənədək keçən müddət otuz səkkiz il oldu; ta ki, Rəbbin onlara and içdiyi kimi, döyüşçü kişilərin bütün nəsli ordu arasından məhv olub qurtarsın. Qanunun Təkrarı 2:13, 14.